

Stopka królowej Jadwigi

Legenda "Stopka królowej Jadwigi". Przekształcanie tekstu, opowiadanie legendy

Stopka królowej Jadwigi

Legenda *Stopka królowej Jadwigi*.

Uczniowie:

- 1) dokonują przekształceń tekstu legendy,
- 2) opowiadają legendę.

Uwagi o realizacji tematu.

Królowa Jadwiga jest bohaterką kilku legend: *Jak powstały Kłęczany?*, *Fiołki Królowej Jadwigi*, *O rękawiczkach królowej Jadwigi*, *Święta Jadwiga Królowa w bieckim szpitalu*, *Legenda o Strzeszynie*, *Grosik Królowej Jadwigi*, *O Królowej Jadwidze i Krzyżakach*.

Proponujemy legendę *Stopka królowej Jadwigi*. Tekst jest uproszczoną wersją legendy autorstwa Stefanii M. Posadzowej. Forma narracji unaoczniającej (utrzymanej w czasie teraźniejszym) pozwala zmniejszyć trud zrozumienia. Ponadto dynamizuje i uplastycznia opowiadanie:

W Krakowie budują świątynię. Królowa Jadwiga często patrzy na robotę dzielnych murarzy. Słońko jasno świeci, robota idzie szybko. Jeden z robotników śpiewa, inny coś wesołego opowiada. Dobrze im jest na sercu.

Ale nie wszyscy są tak radośni. Oto jeden z robotników, choć pracuje pilnie, nic nie mówi; jest smutny, nie słucha wesołych rozmów, często wzdycha, a nawet łzy ukradkiem ociera. Wtem robotnik stojący wysoko na rusztowaniu woła:

- Królowa Jadwiga idzie!

Stukają raźniej młotki, dzwonią kielnie, rozjaśniają się twarze murarzy.

- Królowa, pani nasza, idzie. Dalej, chłopcy, do roboty! - wołają wesoło. Ukazuje się królowa Jadwiga.

Wita pracowników uśmiechem, ogląda roboty. Nagle widzi smutnego człowieka; pochylony pracuje, nie zwraca uwagi na to, co się wkoło dzieje.

Królowa Jadwiga podchodzi do niego.

- Co wam jest, przyjacielu? - pyta łagodnie. - Czy jesteście chorzy? Błdzi jesteście...

Murarz szybko ociera łzy.

- Zdrow jestem, Miłościwa Pani. Żona moja ciężko choruje. Nie mam pieniędzy, by kupić lekarstwo. Biednie jest w domu moim... - I łzy ciężkie spływają po zatroskanej twarzy murarza. Królowa stawia stopę na kamieniu, odpina piękną złotą klamrę od swego sandała.

- Weź to - mówi - idź zaraz, kup, co potrzeba chorej i dzieciom swoim. Nie smuć się. Bóg cię pocieszy.

I królowa Jadwiga idzie na zamek, a robotnik biegnie do domu bardzo uradowany.

Następnego dnia jest w pracy, wesoły jak inni. Chwyta swój młot, by kończyć robotę. Patrzy!... Oto na kamieniu stopa ludzka odcisnięta jak w glinie! Stopa nieduża. Woła innych - patrzą i dziwią się, skąd ten znak.

- To stopa królowej Jadwigi! - wołają. - Ona na tym kamieniu postawiła nogę.

I biorą kamień, wmurowują w ścianę świątyni. I mówią między sobą:

- Tak, tak - kamienie miękna, gdy ich dotknie nasza Królowa.

1. Nauczyciel wspólnie z uczniami przygotowuje legendę, ale opowiedzianą przez królową Jadwigę (wspólnie wykonana praca będzie wzorem do naśladowania). Nie jest ona narratorem, a zatem w przeciwieństwie do niego, nie jest wszędzie, nie wszystko słyszy i nie wszystko widzi; jej wiedza jest ograniczona. A zatem, jak trzeba zmienić tekst, by historię opowiedziała Jadwiga? Zabawa z gramatyką może być intuicyjna, niekoniecznie trzeba wymagać, by uczniowie nazywali „operacje” na języku (tu: zastąpienie trzeciej osoby czasowników pierwszą osobą czasowników, ale opowiadana legenda z punktu widzenia innych postaci będzie wymagać, np. zastąpienia niektórych rzeczowników zaimkami osobowymi i/lub dzierżawczymi, ewentualnie wprowadzenia zaimków osobowych, itd.) Bardzo dobrze sprawdzają się tzw. teksty robocze (na dużym arkuszu papieru piszemy całą legendę, zostawiając dużo miejsca na wpisywanie dodatkowych wyrazów między wierszami) – uczniowie powinni śledzić dokonywane w tekście zmiany.

Tak wygląda legenda opowiedziana z punktu widzenia królowej Jadwigi:

patrzę

W Krakowie budują świątynię. Królowa Jadwiga często patrzy na robotę dzielnych

Witam

oglądam

widzę

murarzy. Witą pracowników uśmiechem, ogląda roboty. Nagle widzi smutnego

człowieka; pochylony pracuje, nie zwraca uwagi na to, co się wkoło dzieje. Królowa

Podchodzę

Jadwiga podchodzi do niego.

pytam

- Co wam jest, przyjacielu? - pyta łagodnie. - Czy jesteście chorzy? Błdzi jesteście...

Murarz szybko ociera łzy płynące z oczu.

- Zdrow jestem, Miłościwa Pani. Żona moja ciężko choruje. Nie mam pieniędzy, by

kupić lekarstwo. Biednie jest w domu moim... - I łzy ciężkie spływają po zatroskanej

Stawiam

odpinam

twarzą murarza. Królowa stawia stopę na leżącym obok kamieniu, odpina

piękną złotą klamrę od swego sandała.

mówię

- Weź to - mówi - idź zaraz, kup, co potrzeba, chorej i dzieciom swoim. Nie smuć się

Bóg cię pocieszy.

idę

I królowa Jadwiga idzie na zamek.

2. Proponowane role: królowa Jadwiga, smutny robotnik, jeden z robotników, robotnik, który dostrzegł królową Jadwigę, stojąc wysoko na rusztowaniu, żona robotnika, klamerka, kamień. Uczniowie pracują w grupach. Podczas prezentacji jedna grupa opowiada legendę z punktu widzenia wylosowanej roli, pozostałe – zgadują, kim/czym jest opowiadający.

Praca domowa: Opowiedz legendę mamie (tacie, rodzeństwu).